

NUMERIDŽ"NO REDŽ"EVANJE HIPERBOLIDŽ"NEGA KVADRATNEGA PROBLEMA LASTNIH VREDNOSTI

Bor Plestenjak

3. november 2015

Kvadratni problem lastnih vrednosti (QEP)

Idž"đž"emo $\lambda \in \mathbb{C}$ (**lastno vrednost**) in nenidž"elni $x \in \mathbb{C}^n$ (**lastni vektor**) da je

$$Q(\lambda)x = (\lambda^2 M + \lambda C + K)x = 0$$

za dane $M, C, K \in \mathbb{R}^{n \times n}$.

- Nenidž"elni $y \in \mathbb{C}^n$, kjer je $y^* Q(\lambda) = 0$, je **levi lastni vektor**.
- Q je **regularen**, dž"e karakt. pol. $p(\lambda) := \det Q(\lambda)$ ni identidž"no enak nidž".
- Nidž"le p , ki je stopnje kvedž"jemu $2n$, so kondž"ne lastne vrednosti Q , ki jih po potrebi dopolnimo z $\lambda = \infty$, da jih je skupaj $2n$.
- Neskondž"ne lastne vrednosti Q ustrezajo nidž"elnim lastnim vrednostim kvadratnega problema lastnih vrednosti $\lambda^2 Q(1/\lambda) = \lambda^2 K + \lambda C + M$.
- Neskondž"ne lastne vrednosti se pojavijo le kadar je M singularna.

Kvadratni problem lastnih vrednosti (QEP)

Idžimo $\lambda \in \mathbb{C}$ (**lastno vrednost**) in nenidželni $x \in \mathbb{C}^n$ (**lastni vektor**) da je

$$Q(\lambda)x = (\lambda^2 M + \lambda C + K)x = 0$$

za dane $M, C, K \in \mathbb{R}^{n \times n}$.

- Nenidželni $y \in \mathbb{C}^n$, kjer je $y^* Q(\lambda) = 0$, je **levi lastni vektor**.
- Q je **regularen**, dŕe karakt. pol. $p(\lambda) := \det Q(\lambda)$ ni identidŕno enak nidŕ.
- Nidŕle p , ki je stopnje kvedŕjemu $2n$, so kondŕne lastne vrednosti Q , ki jih po potrebi dopolnimo z $\lambda = \infty$, da jih je skupaj $2n$.
- Neskondŕne lastne vrednosti Q ustrezajo nidŕelnim lastnim vrednostim kvadratnega problema lastnih vrednosti $\lambda^2 Q(1/\lambda) = \lambda^2 K + \lambda C + M$.
- Neskondŕne lastne vrednosti se pojavijo le kadar je M singularna.

Kvadratni problem lastnih vrednosti (QEP)

Idž" dž"emo $\lambda \in \mathbb{C}$ (**lastno vrednost**) in nenidž"elni $x \in \mathbb{C}^n$ (**lastni vektor**) da je

$$Q(\lambda)x = (\lambda^2 M + \lambda C + K)x = 0$$

za dane $M, C, K \in \mathbb{R}^{n \times n}$.

- Nenidž"elni $y \in \mathbb{C}^n$, kjer je $y^* Q(\lambda) = 0$, je **levi lastni vektor**.
- Q je **regularen**, dž"e karakt. pol. $p(\lambda) := \det Q(\lambda)$ ni identidž"no enak nidž".
- Nidž"le p , ki je stopnje kvedž"jemu $2n$, so kondž"ne lastne vrednosti Q , ki jih po potrebi dopolnimo z $\lambda = \infty$, da jih je skupaj $2n$.
- Neskondž"ne lastne vrednosti Q ustrezajo nidž"elnim lastnim vrednostim kvadratnega problema lastnih vrednosti $\lambda^2 Q(1/\lambda) = \lambda^2 K + \lambda C + M$.
- Neskondž"ne lastne vrednosti se pojavijo le kadar je M singularna.

Kvadratni problem lastnih vrednosti (QEP)

Idžimo $\lambda \in \mathbb{C}$ (**lastno vrednost**) in nenidželni $x \in \mathbb{C}^n$ (**lastni vektor**) da je

$$Q(\lambda)x = (\lambda^2 M + \lambda C + K)x = 0$$

za dane $M, C, K \in \mathbb{R}^{n \times n}$.

- Nenidželni $y \in \mathbb{C}^n$, kjer je $y^* Q(\lambda) = 0$, je **levi lastni vektor**.
- Q je **regularen**, dŕe karakt. pol. $p(\lambda) := \det Q(\lambda)$ ni identidŕno enak nidŕ.
- Nidŕle p , ki je stopnje kvedŕjemu $2n$, so kondŕne lastne vrednosti Q , ki jih po potrebi dopolnimo z $\lambda = \infty$, da jih je skupaj $2n$.
- Neskondŕne lastne vrednosti Q ustrezajo nidŕelnim lastnim vrednostim kvadratnega problema lastnih vrednosti $\lambda^2 Q(1/\lambda) = \lambda^2 K + \lambda C + M$.
- Neskondŕne lastne vrednosti se pojavijo le kadar je M singularna.

Kvadratni problem lastnih vrednosti (QEP)

Idžimo $\lambda \in \mathbb{C}$ (**lastno vrednost**) in nenidželni $x \in \mathbb{C}^n$ (**lastni vektor**) da je

$$Q(\lambda)x = (\lambda^2 M + \lambda C + K)x = 0$$

za dane $M, C, K \in \mathbb{R}^{n \times n}$.

- Nenidželni $y \in \mathbb{C}^n$, kjer je $y^* Q(\lambda) = 0$, je **levi lastni vektor**.
- Q je **regularen**, dŕe karakt. pol. $p(\lambda) := \det Q(\lambda)$ ni identidŕno enak nidŕ.
- Nidŕle p , ki je stopnje kvedŕjemu $2n$, so kondŕne lastne vrednosti Q , ki jih po potrebi dopolnimo z $\lambda = \infty$, da jih je skupaj $2n$.
- Neskondŕne lastne vrednosti Q ustrezajo nidŕelnim lastnim vrednostim kvadratnega problema lastnih vrednosti $\lambda^2 Q(1/\lambda) = \lambda^2 K + \lambda C + M$.
- Neskondŕne lastne vrednosti se pojavijo le kadar je M singularna.

Kvadratni problem lastnih vrednosti (QEP)

Idžemo $\lambda \in \mathbb{C}$ (**lastno vrednost**) in nenidželni $x \in \mathbb{C}^n$ (**lastni vektor**) da je

$$Q(\lambda)x = (\lambda^2 M + \lambda C + K)x = 0$$

za dane $M, C, K \in \mathbb{R}^{n \times n}$.

- Nenidželni $y \in \mathbb{C}^n$, kjer je $y^* Q(\lambda) = 0$, je **levi lastni vektor**.
- Q je **regularen**, dže karakt. pol. $p(\lambda) := \det Q(\lambda)$ ni identidžno enak nidž.
- Nidžle p , ki je stopnje kvedžjemu $2n$, so kondžne lastne vrednosti Q , ki jih po potrebi dopolnimo z $\lambda = \infty$, da jih je skupaj $2n$.
- Neskondžne lastne vrednosti Q ustrezajo nidželnim lastnim vrednostim kvadratnega problema lastnih vrednosti $\lambda^2 Q(1/\lambda) = \lambda^2 K + \lambda C + M$.
- Neskondžne lastne vrednosti se pojavijo le kadar je M singularna.

dž"e vzamemo

$$M = \begin{bmatrix} 0 & 6 & 0 \\ 0 & 6 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}, \quad C = \begin{bmatrix} 1 & -6 & 0 \\ 2 & -7 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad K = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix},$$

je $\det Q(\lambda) = -6\lambda^5 + 11\lambda^4 - 12\lambda^3 + 12\lambda^2 - 6\lambda + 1$ in problem je regularen.

Lastni pari so

k	1	2	3	4	5	6
λ_k	$1/3$	$1/2$	1	i	$-i$	∞
x_k	$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$

- Pet lastnih vrednosti je kondž"nih, ena pa nescondž"na.
- Lastni vektorji odž"itno ne morejo biti linearno neodvisni.
- Razlidž"nima lastnima vrednostima lahko pripada isti lastni vektor.

dž"e vzamemo

$$M = \begin{bmatrix} 0 & 6 & 0 \\ 0 & 6 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}, \quad C = \begin{bmatrix} 1 & -6 & 0 \\ 2 & -7 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad K = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix},$$

je $\det Q(\lambda) = -6\lambda^5 + 11\lambda^4 - 12\lambda^3 + 12\lambda^2 - 6\lambda + 1$ in problem je regularen.

Lastni pari so

k	1	2	3	4	5	6
λ_k	1/3	1/2	1	i	$-i$	∞
x_k	$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$

- Pet lastnih vrednosti je kondž"nih, ena pa nescondž"na.
- Lastni vektorji odž"itno ne morejo biti linearno neodvisni.
- Razlidž"nima lastnima vrednostima lahko pripada isti lastni vektor.

dž"e vzamemo

$$M = \begin{bmatrix} 0 & 6 & 0 \\ 0 & 6 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}, \quad C = \begin{bmatrix} 1 & -6 & 0 \\ 2 & -7 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad K = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix},$$

je $\det Q(\lambda) = -6\lambda^5 + 11\lambda^4 - 12\lambda^3 + 12\lambda^2 - 6\lambda + 1$ in problem je regularen.

Lastni pari so

k	1	2	3	4	5	6
λ_k	$1/3$	$1/2$	1	i	$-i$	∞
x_k	$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$

- Pet lastnih vrednosti je kondž"nih, ena pa neskondž"na.
- Lastni vektorji odž"itno ne morejo biti linearno neodvisni.
- Razlidž"nima lastnima vrednostima lahko pripada isti lastni vektor.

dž"e vzamemo

$$M = \begin{bmatrix} 0 & 6 & 0 \\ 0 & 6 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}, \quad C = \begin{bmatrix} 1 & -6 & 0 \\ 2 & -7 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad K = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix},$$

je $\det Q(\lambda) = -6\lambda^5 + 11\lambda^4 - 12\lambda^3 + 12\lambda^2 - 6\lambda + 1$ in problem je regularen.

Lastni pari so

k	1	2	3	4	5	6
λ_k	1/3	1/2	1	i	$-i$	∞
x_k	$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$

- Pet lastnih vrednosti je kondž"nih, ena pa neskondž"na.
- Lastni vektorji odž"itno ne morejo biti linearno neodvisni.
- Razlidž"nima lastnima vrednostima lahko pripada isti lastni vektor.

dž"e vzamemo

$$M = \begin{bmatrix} 0 & 6 & 0 \\ 0 & 6 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}, \quad C = \begin{bmatrix} 1 & -6 & 0 \\ 2 & -7 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad K = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix},$$

je $\det Q(\lambda) = -6\lambda^5 + 11\lambda^4 - 12\lambda^3 + 12\lambda^2 - 6\lambda + 1$ in problem je regularen.

Lastni pari so

k	1	2	3	4	5	6
λ_k	1/3	1/2	1	i	$-i$	∞
x_k	$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$

- Pet lastnih vrednosti je kondž"nih, ena pa neskondž"na.
- Lastni vektorji odž"itno ne morejo biti linearno neodvisni.
- Razlidž"nima lastnima vrednostima lahko pripada isti lastni vektor.

QEP $Q(\lambda)x = (\lambda^2 M + \lambda C + K)x = 0$ lahko prevedemo na **posplođ"eni problem lastnih vrednosti** velikosti $2n$. Pogost primer je

$$\begin{bmatrix} 0 & N \\ -K & -C \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ \lambda x \end{bmatrix} = \lambda \begin{bmatrix} N & 0 \\ 0 & M \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ \lambda x \end{bmatrix}, \quad (1)$$

kjer je N poljubna nesingularna matrika.

dž"e je $\det M \neq 0$ in vzamemo $N = I$, (1) prevedemo na **stand. lastni problem**

$$\begin{bmatrix} 0 & I \\ -M^{-1}K & -M^{-1}C \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ \lambda x \end{bmatrix} = \lambda \begin{bmatrix} x \\ \lambda x \end{bmatrix}. \quad (2)$$

dž"e pri simetridž"nem QEP, kjer so matrike M , C in K simetridž"ne, izberemo $N = -K$, potem sta v (1) matriki simetridž"ni, pri (2) pa simetrije ni vedž".

Tudi dž"e standardni oz. posplođ"eni problem lastnih vrednosti redž"imo z obratno stabilnim algoritmom, to dž"e **ne** zagotavlja stabilnega redž"evanja QEP.

QEP $Q(\lambda)x = (\lambda^2 M + \lambda C + K)x = 0$ lahko prevedemo na **posplođ"eni problem lastnih vrednosti** velikosti $2n$. Pogost primer je

$$\begin{bmatrix} 0 & N \\ -K & -C \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ \lambda x \end{bmatrix} = \lambda \begin{bmatrix} N & 0 \\ 0 & M \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ \lambda x \end{bmatrix}, \quad (1)$$

kjer je N poljubna nesingularna matrika.

dž"e je $\det M \neq 0$ in vzamemo $N = I$, (1) prevedemo na **stand. lastni problem**

$$\begin{bmatrix} 0 & I \\ -M^{-1}K & -M^{-1}C \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ \lambda x \end{bmatrix} = \lambda \begin{bmatrix} x \\ \lambda x \end{bmatrix}. \quad (2)$$

dž"e pri simetridž"nem QEP, kjer so matrike M , C in K simetridž"ne, izberemo $N = -K$, potem sta v (1) matriki simetridž"ni, pri (2) pa simetrije ni vedž".

Tudi dž"e standardni oz. posplođ"eni problem lastnih vrednosti redž"imo z obratno stabilnim algoritmom, to dž"e **ne** zagotavlja stabilnega redž"evanja QEP.

QEP $Q(\lambda)x = (\lambda^2 M + \lambda C + K)x = 0$ lahko prevedemo na **posplođ"eni problem lastnih vrednosti** velikosti $2n$. Pogost primer je

$$\begin{bmatrix} 0 & N \\ -K & -C \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ \lambda x \end{bmatrix} = \lambda \begin{bmatrix} N & 0 \\ 0 & M \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ \lambda x \end{bmatrix}, \quad (1)$$

kjer je N poljubna nesingularna matrika.

dž"e je $\det M \neq 0$ in vzamemo $N = I$, (1) prevedemo na **stand. lastni problem**

$$\begin{bmatrix} 0 & I \\ -M^{-1}K & -M^{-1}C \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ \lambda x \end{bmatrix} = \lambda \begin{bmatrix} x \\ \lambda x \end{bmatrix}. \quad (2)$$

dž"e pri simetridž"nem QEP, kjer so matrike M , C in K simetridž"ne, izberemo $N = -K$, potem sta v (1) matriki simetridž"ni, pri (2) pa simetrije ni vedž".

Tudi dž"e standardni oz. posplođ"eni problem lastnih vrednosti redž"imo z obratno stabilnim algoritmom, to dž"e **ne** zagotavlja stabilnega redž"evanja QEP.

QEP je **hiperbolidžen**, džne so matrike M , C in K simetrične, M je pozitivno definitna in za vsak nenidžni vektor x velja

$$(x^T Cx)^2 > 4(x^T Mx)(x^T Kx).$$

Hiperbolidžni QEP ima $2n$ realnih lastnih parov, vse lastne vrednosti so polenostavne. Med n največjimi (**primarnimi**) in n najmanjšimi (**sekundarnimi**) lastnimi vrednostmi je **strog razmik**. Primarnim (sekundarnim) lastnim vr. pripada n linearno neodvisnih lastnih vektorjev.

Posplošitev Rayleighovega kvocienta

Za $x \neq 0$ ima kvadratna enadžba $x^T Q(\lambda)x = 0$ dve enostavni realni redžitvi

$$\rho_{\pm}(x) = \frac{-c(x) \pm \sqrt{c(x)^2 - 4m(x)k(x)}}{2m(x)}, \quad (3)$$

kjer je $m(x) = x^T Mx$, $c(x) = x^T Cx$ in $k(x) = x^T Kx$. džne je x lastni vektor, je vsaj ena redžitev (3) lastna vrednost.

QEP je **hiperbolidžen**, džne so matrike M , C in K simetrične, M je pozitivno definitna in za vsak nenidžni vektor x velja

$$(x^T Cx)^2 > 4(x^T Mx)(x^T Kx).$$

Hiperbolidžni QEP ima $2n$ realnih lastnih parov, vse lastne vrednosti so polenostavne. Med n največjimi (**primarnimi**) in n najmanjšimi (**sekundarnimi**) lastnimi vrednostmi je **strog razmik**. Primarnim (sekundarnim) lastnim vr. pripada n linearno neodvisnih lastnih vektorjev.

Posplošitev Rayleighovega kvocienta

Za $x \neq 0$ ima kvadratna enadžba $x^T Q(\lambda)x = 0$ dve enostavni realni redžitvi

$$\rho_{\pm}(x) = \frac{-c(x) \pm \sqrt{c(x)^2 - 4m(x)k(x)}}{2m(x)}, \quad (3)$$

kjer je $m(x) = x^T Mx$, $c(x) = x^T Cx$ in $k(x) = x^T Kx$. džne je x lastni vektor, je vsaj ena redžitev (3) lastna vrednost.

QEP je **hiperbolidžen**, džne so matrike M , C in K simetrične, M je pozitivno definitna in za vsak nenidželni vektor x velja

$$(x^T Cx)^2 > 4(x^T Mx)(x^T Kx).$$

Hiperbolidžni QEP ima $2n$ realnih lastnih parov, vse lastne vrednosti so polenostavne. Med n največjimi (**primarnimi**) in n najmanjšimi (**sekundarnimi**) lastnimi vrednostmi je **strog razmik**. Primarnim (sekundarnim) lastnim vr. pripada n linearno neodvisnih lastnih vektorjev.

Posplošitev Rayleighovega kvocienta

Za $x \neq 0$ ima kvadratna enadžba $x^T Q(\lambda)x = 0$ dve enostavni realni redžitvi

$$\rho_{\pm}(x) = \frac{-c(x) \pm \sqrt{c(x)^2 - 4m(x)k(x)}}{2m(x)}, \quad (3)$$

kjer je $m(x) = x^T Mx$, $c(x) = x^T Cx$ in $k(x) = x^T Kx$. džne je x lastni vektor, je vsaj ena redžitev (3) lastna vrednost.

Ker so lastne vrednosti realne, jih lahko uredimo po velikosti, da velja

$$\lambda_{2n} \leq \dots \leq \lambda_{n+1} < \lambda_n \leq \dots \leq \lambda_1.$$

Primarne lastne vrednosti so $\lambda_1, \dots, \lambda_n$, sekundarne pa $\lambda_{n+1}, \dots, \lambda_{2n}$.

Izrek (Duffin)

Za $i = 1, \dots, n$ velja

$$\lambda_i = \max_{\substack{S \subset \mathbb{R}^n \\ \dim(S)=i}} \min_{\substack{x \in S \\ x \neq 0}} \rho_+(x) = \min_{\substack{R \subset \mathbb{R}^n \\ \dim(R)=n-i+1}} \max_{\substack{x \in R \\ x \neq 0}} \rho_+(x),$$
$$\lambda_{n+i} = \max_{\substack{S \subset \mathbb{R}^n \\ \dim(S)=i}} \min_{\substack{x \in S \\ x \neq 0}} \rho_-(x) = \min_{\substack{R \subset \mathbb{R}^n \\ \dim(R)=n-i+1}} \max_{\substack{x \in R \\ x \neq 0}} \rho_-(x).$$

Izrek (Markus)

Simetridž"ni kvadratni problem lastnih vrednosti Q je hiperbolidž"en natanko tedaj, ko obstaja tako realno dž"tevilco γ , da je $Q(\gamma)$ negativno definitna matrika.

Za γ iz Markusovega izreka velja $\lambda_{n+1} < \gamma < \lambda_n$.

Za simetriidž"no matriko A lahko za izradž"un lastnih vrednosti uporabimo bisekcijo.

Podoben postopek lahko razvijemo za tridiagonalni hiperbolidž"ni QEP, kjer po Markusovem izreku obstaja tak γ , da je $Q(\gamma)$ negativno definitna matrika.

Izrek

Naj bo Q hiperbolidž"ni QEP in naj bo $\det Q(\lambda_0) \neq 0$.

- 1 dž"e je $\lambda_0 \leq \gamma$, potem je dž"tevilu negativnih lastnih vrednosti matrike $Q(\lambda_0)$ enako dž"tevilu lastnih vrednosti Q , ki so manjdž"e od λ_0 .
- 2 dž"e je $\lambda_0 \geq \gamma$, potem je dž"tevilu negativnih lastnih vrednosti matrike $Q(\lambda_0)$ enako dž"tevilu lastnih vrednosti Q , ki so vedž"je od λ_0 .

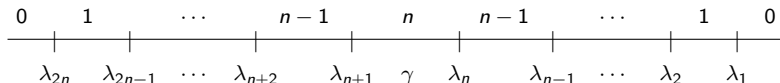
Za simetriidž"no matriko A lahko za izradž"un lastnih vrednosti uporabimo bisekcijo.

Podoben postopek lahko razvijemo za tridiagonalni hiperbolidž"ni QEP, kjer po Markusovem izreku obstaja tak γ , da je $Q(\gamma)$ negativno definitna matrika.

Izrek

Naj bo Q hiperbolidž"ni QEP in naj bo $\det Q(\lambda_0) \neq 0$.

- 1 dž"e je $\lambda_0 \leq \gamma$, potem je dž"tevilo negativnih lastnih vrednosti matrike $Q(\lambda_0)$ enako dž"tevilu lastnih vrednosti Q , ki so manjdž"e od λ_0 .
- 2 dž"e je $\lambda_0 \geq \gamma$, potem je dž"tevilo negativnih lastnih vrednosti matrike $Q(\lambda_0)$ enako dž"tevilu lastnih vrednosti Q , ki so vedž"je od λ_0 .

Iz danih simetričnih tridiagonalnih matrik M , C in K in zadetnega intervala $[a, b]$ izračuna lastno vrednost λ_k tridiagonalnega hiperbolidžnega QEP.

```
dokler  $|b - a| > \epsilon$   
     $c = (a + b)/2$   
    dž  $\nu(c) \geq k$   
         $a = c$   
sicer  
     $b = c$ 
```

Algoritem lahko uporabimo tudi za sekundarne lastne vrednosti.

džne matrike M , C in K niso tridiagonalne, se džasovna zahtevnost povedža.

Bisekcija je sicer zelo robustna metoda, a konvergira podži.

Iz danih simetričnih tridiagonalnih matrik M , C in K in zadetnega intervala $[a, b]$ izračuna lastno vrednost λ_k tridiagonalnega hiperbolidžnega QEP.

```
dokler  $|b - a| > \epsilon$   
     $c = (a + b)/2$   
    dž  $\nu(c) \geq k$   
         $a = c$   
sicer  
     $b = c$ 
```

Algoritem lahko uporabimo tudi za sekundarne lastne vrednosti.

džne matrike M , C in K niso tridiagonalne, se džasovna zahtevnost poveda.

Bisekcija je sicer zelo robustna metoda, a konvergira podzi.

Laguerrova iteracija za $p(\lambda) = \det Q(\lambda)$ je

$$L_{\pm}(x) = x + \frac{2n}{\left(\frac{-p'(x)}{p(x)} \pm \sqrt{(2n-1) \left((2n-1) \left(\frac{-p'(x)}{p(x)} \right)^2 - 2n \frac{p''(x)}{p(x)} \right)} \right)}.$$

Iz zadž"etnega približž"ka x dobimo dva približž"ka $L_{-}(x)$ in $L_{+}(x)$.

dž"e ima polinom same realne niđž"le, vemo:

- dž"e si predstavljamo, da sta v neskončž"nosti pozitivni in negativni krak realne osi povezana, potem $L_{-}(x)$ leđž"i med x in najbliđž"jo manjđž"o niđž"lo, $L_{+}(x)$ pa med x in najbliđž"jo veđž"jo niđž"lo.
- Iz $x \in (\lambda_{i+1}, \lambda_i)$ sledi $\lambda_{i+1} < L_{-}(x) < x < L_{+}(x) < \lambda_i$.
- Konvergenca pri enostavni niđž"li je **kubidž"na**, v bliđž"ini veđž"kratne pa linearna.
- Približž"ki $x_{r+1} = L_{+}(x_r)$ monotono konvergirajo proti najmanjđž"i niđž"li polinoma, ki je veđž"ja ali enaka x_0 . Podobno $x_{r+1} = L_{-}(x_r)$ monotono konvergira proti najveđž"ji niđž"li manjđž"i ali enaki x_0 .

Laguerrova iteracija za $p(\lambda) = \det Q(\lambda)$ je

$$L_{\pm}(x) = x + \frac{2n}{\left(\frac{-p'(x)}{p(x)} \pm \sqrt{(2n-1) \left((2n-1) \left(\frac{-p'(x)}{p(x)} \right)^2 - 2n \frac{p''(x)}{p(x)} \right)} \right)}.$$

Iz zadžetnega približka x dobimo dva približka $L_{-}(x)$ in $L_{+}(x)$.

dž'e ima polinom same realne niž'le, vemo:

- dž'e si predstavljamo, da sta v neskonžnosti pozitivni in negativni krak realne osi povezana, potem $L_{-}(x)$ lež'i med x in najbliž'jo manjž'o niž'lo, $L_{+}(x)$ pa med x in najbliž'jo vež'jo niž'lo.
- Iz $x \in (\lambda_{i+1}, \lambda_i)$ sledi $\lambda_{i+1} < L_{-}(x) < x < L_{+}(x) < \lambda_i$.
- Konvergenca pri enostavni niž'li je **kubidž'na**, v bliž'ini vež'kratne pa linearna.
- Približki $x_{r+1} = L_{+}(x_r)$ monotonno konvergirajo proti najmanjž'i niž'li polinoma, ki je vež'ja ali enaka x_0 . Podobno $x_{r+1} = L_{-}(x_r)$ monotonno konvergira proti najvež'ji niž'li manjž'i ali enaki x_0 .

Laguerrova iteracija za $p(\lambda) = \det Q(\lambda)$ je

$$L_{\pm}(x) = x + \frac{2n}{\left(\frac{-p'(x)}{p(x)} \pm \sqrt{(2n-1) \left((2n-1) \left(\frac{-p'(x)}{p(x)} \right)^2 - 2n \frac{p''(x)}{p(x)} \right)} \right)}.$$

Iz zadnjega približka x dobimo dva približka $L_{-}(x)$ in $L_{+}(x)$.

Če ima polinom same realne ničle, vemo:

- če si predstavljamo, da sta v neskončnosti pozitivni in negativni krak realne osi povezana, potem $L_{-}(x)$ leži med x in najbližjo manjšo ničlo, $L_{+}(x)$ pa med x in najbližjo večjo ničlo.
- Iz $x \in (\lambda_{i+1}, \lambda_i)$ sledi $\lambda_{i+1} < L_{-}(x) < x < L_{+}(x) < \lambda_i$.
- Konvergenca pri enostavni ničli je **kubična**, v blizini večkratne pa linearna.
- Približki $x_{r+1} = L_{+}(x_r)$ monotonno konvergirajo proti najmanjši ničli polinoma, ki je večja ali enaka x_0 . Podobno $x_{r+1} = L_{-}(x_r)$ monotonno konvergira proti največji ničli ali enakim x_0 .

Laguerrova iteracija za $p(\lambda) = \det Q(\lambda)$ je

$$L_{\pm}(x) = x + \frac{2n}{\left(\frac{-p'(x)}{p(x)} \pm \sqrt{(2n-1) \left((2n-1) \left(\frac{-p'(x)}{p(x)} \right)^2 - 2n \frac{p''(x)}{p(x)} \right)} \right)}.$$

Iz zadžetnega približka x dobimo dva približka $L_{-}(x)$ in $L_{+}(x)$.

dž"e ima polinom same realne niđž"le, vemo:

- dž"e si predstavljamo, da sta v neskonđžnosti pozitivni in negativni krak realne osi povezana, potem $L_{-}(x)$ leđž"i med x in najbliđž"jo manjđž"o niđž"lo, $L_{+}(x)$ pa med x in najbliđž"jo veđž"jo niđž"lo.
- Iz $x \in (\lambda_{i+1}, \lambda_i)$ sledi $\lambda_{i+1} < L_{-}(x) < x < L_{+}(x) < \lambda_i$.
- Konvergenca pri enostavni niđž"li je **kubidž"na**, v bliđž"ini veđž"kratne pa linearna.
- Pribliđž"ki $x_{r+1} = L_{+}(x_r)$ monotonno konvergirajo proti najmanjđž"i niđž"li polinoma, ki je veđž"ja ali enaka x_0 . Podobno $x_{r+1} = L_{-}(x_r)$ monotonno konvergira proti najveđž"ji niđž"li manjđž"i ali enaki x_0 .

Laguerrova iteracija za $p(\lambda) = \det Q(\lambda)$ je

$$L_{\pm}(x) = x + \frac{2n}{\left(\frac{-p'(x)}{p(x)} \pm \sqrt{(2n-1) \left((2n-1) \left(\frac{-p'(x)}{p(x)} \right)^2 - 2n \frac{p''(x)}{p(x)} \right)} \right)}.$$

Iz zadžetnega približka x dobimo dva približka $L_{-}(x)$ in $L_{+}(x)$.

dž"e ima polinom same realne niđž"le, vemo:

- dž"e si predstavljamo, da sta v neskonč"nosti pozitivni in negativni krak realne osi povezana, potem $L_{-}(x)$ leđž"i med x in najbliđž"jo manjđž"o niđž"lo, $L_{+}(x)$ pa med x in najbliđž"jo veđž"jo niđž"lo.
- Iz $x \in (\lambda_{i+1}, \lambda_i)$ sledi $\lambda_{i+1} < L_{-}(x) < x < L_{+}(x) < \lambda_i$.
- Konvergenca pri enostavni niđž"li je **kubidž"na**, v bliđž"ini veđž"kratne pa linearna.
- Pribliđž"ki $x_{r+1} = L_{+}(x_r)$ monotonno konvergirajo proti najmanjđž"i niđž"li polinoma, ki je veđž"ja ali enaka x_0 . Podobno $x_{r+1} = L_{-}(x_r)$ monotonno konvergira proti najveđž"ji niđž"li manjđž"i ali enaki x_0 .

Izradž''un vrednosti $p(\lambda)$, $p'(\lambda)$ in $p''(\lambda)$

Za Laguerrovo metodo potrebujemo ekonomidž''en in stabilen izradž''un vrednosti $p(\lambda)$, $p'(\lambda)$ in $p''(\lambda)$, kjer je $p(\lambda) = \det Q(\lambda)$. Naj bo

$$Q(\lambda) = \begin{bmatrix} a_1 & b_1 & & & 0 \\ b_1 & a_2 & b_2 & & \\ & \ddots & \ddots & \ddots & \\ & & b_{n-2} & a_{n-1} & b_{n-1} \\ 0 & & & b_{n-1} & a_n \end{bmatrix},$$

kjer je $a_i = a_i(\lambda)$ in $b_i = b_i(\lambda)$ in naj bo $p_k(\lambda)$ determinanta vodilne $k \times k$ podmatrike $Q(\lambda)$ za $k = 1, \dots, n$. Velja:

$$p_0 = 1, p_1 = a_1,$$

$$p_{r+1} = a_{r+1}p_r - b_r^2 p_{r-1}.$$

$$p'_0 = 0, p'_1 = a'_1,$$

$$p'_{r+1} = a'_{r+1}p_r + a_{r+1}p'_r - 2b_r b'_r p_{r-1} - b_r^2 p'_{r-1}.$$

$$p''_0 = 0, p''_1 = a''_1,$$

$$p''_{r+1} = a''_{r+1}p_r + 2a'_{r+1}p'_r + a_{r+1}p''_r - 2(b'_r)^2 p_{r-1} - 2b_r b''_r p_{r-1} - 4b_r b'_r p'_{r-1} - b_r^2 p''_{r-1}.$$

Izradž''un vrednosti $p(\lambda)$, $p'(\lambda)$ in $p''(\lambda)$

Za Laguerrovo metodo potrebujemo ekonomidž''en in stabilen izradž''un vrednosti $p(\lambda)$, $p'(\lambda)$ in $p''(\lambda)$, kjer je $p(\lambda) = \det Q(\lambda)$. Naj bo

$$Q(\lambda) = \begin{bmatrix} a_1 & b_1 & & & 0 \\ b_1 & a_2 & b_2 & & \\ & \ddots & \ddots & \ddots & \\ & & b_{n-2} & a_{n-1} & b_{n-1} \\ 0 & & & b_{n-1} & a_n \end{bmatrix},$$

kjer je $a_i = a_i(\lambda)$ in $b_i = b_i(\lambda)$ in naj bo $p_k(\lambda)$ determinanta vodilne $k \times k$ podmatrike $Q(\lambda)$ za $k = 1, \dots, n$. Velja:

$$p_0 = 1, p_1 = a_1,$$

$$p_{r+1} = a_{r+1}p_r - b_r^2 p_{r-1}.$$

$$p'_0 = 0, p'_1 = a'_1,$$

$$p'_{r+1} = a'_{r+1}p_r + a_{r+1}p'_r - 2b_r b'_r p_{r-1} - b_r^2 p'_{r-1}.$$

$$p''_0 = 0, p''_1 = a''_1,$$

$$p''_{r+1} = a''_{r+1}p_r + 2a'_{r+1}p'_r + a_{r+1}p''_r - 2(b'_r)^2 p_{r-1} - 2b_r b''_r p_{r-1} - 4b_r b'_r p'_{r-1} - b_r^2 p''_{r-1}.$$

Izradž''un vrednosti $p(\lambda)$, $p'(\lambda)$ in $p''(\lambda)$

Za Laguerrovo metodo potrebujemo ekonomidž''en in stabilen izradž''un vrednosti $p(\lambda)$, $p'(\lambda)$ in $p''(\lambda)$, kjer je $p(\lambda) = \det Q(\lambda)$. Naj bo

$$Q(\lambda) = \begin{bmatrix} a_1 & b_1 & & & 0 \\ b_1 & a_2 & b_2 & & \\ & \ddots & \ddots & \ddots & \\ & & b_{n-2} & a_{n-1} & b_{n-1} \\ 0 & & & b_{n-1} & a_n \end{bmatrix},$$

kjer je $a_i = a_i(\lambda)$ in $b_i = b_i(\lambda)$ in naj bo $p_k(\lambda)$ determinanta vodilne $k \times k$ podmatrike $Q(\lambda)$ za $k = 1, \dots, n$. Velja:

$$p_0 = 1, p_1 = a_1,$$

$$p_{r+1} = a_{r+1}p_r - b_r^2 p_{r-1}.$$

$$p'_0 = 0, p'_1 = a'_1,$$

$$p'_{r+1} = a'_{r+1}p_r + a_{r+1}p'_r - 2b_r b'_r p_{r-1} - b_r^2 p'_{r-1}.$$

$$p''_0 = 0, p''_1 = a''_1,$$

$$p''_{r+1} = a''_{r+1}p_r + 2a'_{r+1}p'_r + a_{r+1}p''_r - 2(b'_r)^2 p_{r-1} - 2b_r b''_r p_{r-1} - 4b_r b'_r p'_{r-1} - b_r^2 p''_{r-1}.$$

- Izberemo $m \approx n/2$ in postavimo b_m na 0. Dobimo

$$Q_0(\lambda) = \begin{bmatrix} Q_1(\lambda) & 0 \\ 0 & Q_2(\lambda) \end{bmatrix}.$$

- Matriki $Q_0(\lambda)$ in $Q(\lambda)$ se malo razlikujeta, zato pridž"akujemo, da se tudi lastne vrednosti Q_0 in Q malo razlikujejo.
- Lastne vrednosti Q_0 dobimo tako, da rekurzivno redž"imo manjdž"a hiperbolidž"na QEP Q_1 in Q_2 , potem pa združž"ene lastne vrednosti uporabimo kot zadž"etne približž"ke za originalni problem Q .
- Za dokondž"en izradž"un lastnih vrednosti uporabimo Laguerrovo metodo.

- Izberemo $m \approx n/2$ in postavimo b_m na 0. Dobimo

$$Q_0(\lambda) = \begin{bmatrix} Q_1(\lambda) & 0 \\ 0 & Q_2(\lambda) \end{bmatrix}.$$

- Matriki $Q_0(\lambda)$ in $Q(\lambda)$ se malo razlikujeta, zato pridžakujemo, da se tudi lastne vrednosti Q_0 in Q malo razlikujejo.
- Lastne vrednosti Q_0 dobimo tako, da rekurzivno redžimo manjdžna hiperbolidžna QEP Q_1 in Q_2 , potem pa združene lastne vrednosti uporabimo kot zadžetne približke za originalni problem Q .
- Za dokondžen izradžun lastnih vrednosti uporabimo Laguerrovo metodo.

- Izberemo $m \approx n/2$ in postavimo b_m na 0. Dobimo

$$Q_0(\lambda) = \begin{bmatrix} Q_1(\lambda) & 0 \\ 0 & Q_2(\lambda) \end{bmatrix}.$$

- Matriki $Q_0(\lambda)$ in $Q(\lambda)$ se malo razlikujeta, zato pridžakujemo, da se tudi lastne vrednosti Q_0 in Q malo razlikujejo.
- Lastne vrednosti Q_0 dobimo tako, da rekurzivno redžimo manjdžna hiperbolidžna QEP Q_1 in Q_2 , potem pa združene lastne vrednosti uporabimo kot zadžetne približke za originalni problem Q .
- Za dokondžnen izradžun lastnih vrednosti uporabimo Laguerrovo metodo.

- Izberemo $m \approx n/2$ in postavimo b_m na 0. Dobimo

$$Q_0(\lambda) = \begin{bmatrix} Q_1(\lambda) & 0 \\ 0 & Q_2(\lambda) \end{bmatrix}.$$

- Matriki $Q_0(\lambda)$ in $Q(\lambda)$ se malo razlikujeta, zato pridž"akujemo, da se tudi lastne vrednosti Q_0 in Q malo razlikujejo.
- Lastne vrednosti Q_0 dobimo tako, da rekurzivno redž"imo manjdž"a hiperbolidž"na QEP Q_1 in Q_2 , potem pa združž"ene lastne vrednosti uporabimo kot zadž"etne približž"ke za originalni problem Q .
- Za dokondžžen izradžžun lastnih vrednosti uporabimo Laguerrovo metodo.

Definirajmo QEP $Q(t)$ z matriko $Q(t, \lambda) = tQ(\lambda) + (1 - t)Q_0(\lambda)$.

Izrek

Oznadžiimo lastne vrednosti QEP $Q(t)$ z $\lambda_{2n}(t) \leq \dots \leq \lambda_1(t)$. Vsaka lastna krivulja $\lambda_i(t)$ je na intervalu $[0, 1]$ ali strogo monotona ali pa enaka konstanti.

Izrek

dž"e so $\tilde{\lambda}_{2n} \leq \dots \leq \tilde{\lambda}_1$ lastne vrednosti Q_0 in $\lambda_{2n} \leq \dots \leq \lambda_1$ lastne vrednosti Q , velja:

- a) $\lambda_{2n} \leq \tilde{\lambda}_{2n}$ in $\tilde{\lambda}_1 \leq \lambda_1$,
- b) $\lambda_{i+1} \leq \tilde{\lambda}_i \leq \lambda_{i-1}$ za $i = 2, \dots, n-1$ in $i = n+2, \dots, 2n-1$,
- c) $\tilde{\lambda}_{n+1} \leq \lambda_{n+1} < \lambda_n \leq \tilde{\lambda}_n$.

- 1 Ker velja $\lambda_{i+1} \leq \tilde{\lambda}_i \leq \lambda_{i-1}$ lahko vzamemo $\tilde{\lambda}_i$ kot zadž"etni približž"ek za λ_i .
- 2 Iz vrednosti $\nu(Q(\tilde{\lambda}_i))$ razberemo ali je $\lambda_i \geq \tilde{\lambda}_i$ ali $\tilde{\lambda}_i \geq \lambda_i$ in se potem odlodžž"imo za uporabo zaporedja L_+ ali L_- .
- 3 Laguerrova metoda potem **monotono skonvergira** proti lastni vrednosti λ_i .

Izrek

dž"e so $\tilde{\lambda}_{2n} \leq \dots \leq \tilde{\lambda}_1$ lastne vrednosti Q_0 in $\lambda_{2n} \leq \dots \leq \lambda_1$ lastne vrednosti Q , velja:

- a) $\lambda_{2n} \leq \tilde{\lambda}_{2n}$ in $\tilde{\lambda}_1 \leq \lambda_1$,
- b) $\lambda_{i+1} \leq \tilde{\lambda}_i \leq \lambda_{i-1}$ za $i = 2, \dots, n-1$ in $i = n+2, \dots, 2n-1$,
- c) $\tilde{\lambda}_{n+1} \leq \lambda_{n+1} < \lambda_n \leq \tilde{\lambda}_n$.

- ❶ Ker velja $\lambda_{i+1} \leq \tilde{\lambda}_i \leq \lambda_{i-1}$ lahko vzamemo $\tilde{\lambda}_i$ kot zadž"etni približ"ek za λ_i .
- ❷ Iz vrednosti $\nu(Q(\tilde{\lambda}_i))$ razberemo ali je $\lambda_i \geq \tilde{\lambda}_i$ ali $\tilde{\lambda}_i \geq \lambda_i$ in se potem odlođ"imo za uporabo zaporedja L_+ ali L_- .
- ❸ Laguerrova metoda potem **monotono skonvergira** proti lastni vrednosti λ_i .

Izrek

dž"e so $\tilde{\lambda}_{2n} \leq \dots \leq \tilde{\lambda}_1$ lastne vrednosti Q_0 in $\lambda_{2n} \leq \dots \leq \lambda_1$ lastne vrednosti Q , velja:

- a) $\lambda_{2n} \leq \tilde{\lambda}_{2n}$ in $\tilde{\lambda}_1 \leq \lambda_1$,
- b) $\lambda_{i+1} \leq \tilde{\lambda}_i \leq \lambda_{i-1}$ za $i = 2, \dots, n-1$ in $i = n+2, \dots, 2n-1$,
- c) $\tilde{\lambda}_{n+1} \leq \lambda_{n+1} < \lambda_n \leq \tilde{\lambda}_n$.

- ❶ Ker velja $\lambda_{i+1} \leq \tilde{\lambda}_i \leq \lambda_{i-1}$ lahko vzamemo $\tilde{\lambda}_i$ kot zadž"etni približž"ek za λ_i .
- ❷ Iz vrednosti $\nu(Q(\tilde{\lambda}_i))$ razberemo ali je $\lambda_i \geq \tilde{\lambda}_i$ ali $\tilde{\lambda}_i \geq \lambda_i$ in se potem odlođž"imo za uporabo zaporedja L_+ ali L_- .
- ❸ Laguerrova metoda potem **monotono skonvergira** proti lastni vrednosti λ_i .

Izrek

dž"e so $\tilde{\lambda}_{2n} \leq \dots \leq \tilde{\lambda}_1$ lastne vrednosti Q_0 in $\lambda_{2n} \leq \dots \leq \lambda_1$ lastne vrednosti Q , velja:

- a) $\lambda_{2n} \leq \tilde{\lambda}_{2n}$ in $\tilde{\lambda}_1 \leq \lambda_1$,
- b) $\lambda_{i+1} \leq \tilde{\lambda}_i \leq \lambda_{i-1}$ za $i = 2, \dots, n-1$ in $i = n+2, \dots, 2n-1$,
- c) $\tilde{\lambda}_{n+1} \leq \lambda_{n+1} < \lambda_n \leq \tilde{\lambda}_n$.

- ❶ Ker velja $\lambda_{i+1} \leq \tilde{\lambda}_i \leq \lambda_{i-1}$ lahko vzamemo $\tilde{\lambda}_i$ kot zadž"etni približž"ek za λ_i .
- ❷ Iz vrednosti $\nu(Q(\tilde{\lambda}_i))$ razberemo ali je $\lambda_i \geq \tilde{\lambda}_i$ ali $\tilde{\lambda}_i \geq \lambda_i$ in se potem odlođž"imo za uporabo zaporedja L_+ ali L_- .
- ❸ Laguerrova metoda potem **monotono skonvergira** proti lastni vrednosti λ_i .

Iz danih simetričnih tridiagonalnih matrik M , C in K reda n izračuna lastne vrednosti $\lambda_{2n} \leq \dots \leq \lambda_1$ tridiagonalnega hiperboloidnega QEP Q .

Korak 1. če je $n = 1$, reži $\lambda^2 M + \lambda C + K = 0$ in kondži.

Korak 2. Razdeli matrike na M_1 , C_1 , K_1 in M_2 , C_2 , K_2 .

Korak 3. Rekurzivno reži QEP $\lambda^2 M_i + \lambda C_i + K_i$ za $i = 1, 2$.

Korak 4. Združži režiitve iz koraka 3 in jih uredi v $\tilde{\lambda}_{2n} \leq \dots \leq \tilde{\lambda}_1$.

Korak 5. $i = 1, \dots, 2n$

$$x_0 = \tilde{\lambda}_i$$

za $k = 0, 1, \dots$ ponavljaj

če ($i \leq n$ in $\nu(\tilde{\lambda}_i) \geq i$) ali ($i \geq n + 1$ in $\nu(\tilde{\lambda}_i) \leq 2n - i$)

$$x_{k+1} = L_+(x_k)$$

sicer

$$x_{k+1} = L_-(x_k)$$

dokler ni $|x_k - x_{k-1}| \leq \epsilon$

$$\lambda_i = x_k$$